Το ΑΕΙ της Κρήτης... πήρε τα βουνά για τη συν-βιωματική παιδεία

Πρωτόκολλο συνεργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση υπέγραψε το εναλλακτικό Πανεπιστήμιο των Ορέων

Μια σημαντική πρωτοβουλία πήρε «σάρκα και οστά» στις 5 Φεβρουαρίου, με την υπογραφή του πρωτοκόλλου συνεργασίας, ανάμεσα στους ιθύνοντες του θεσμού του Πανεπιστημίου των Ορέων, της Περιφέρειας Κρήτης αλλά και πολλών δημάρχων του νησιού.

Γράφει η
Ελίνα Φαρσάρη
efarsari@tolmi.gr

Η εθελοντική πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου των Ορέων, που έχει ως εμπνευστή τον πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης Γιάννη Παλλήκαρη, έχει γνωρίσει μεγάλη απήχηση στους κατοίκους των ορεινών όγκων της Κρήτης, ενώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι τον περασμένο Οκτώβρη, στη διάρκεια της συνόδου των πρυτάνεων που είχε διοργανώσει το Πανεπιστήμιο Κρήτης, οι εκπρόσωποι των διοικήσεων των ΑΕΙ, εντυπωσιάστηκαν από τις δράσεις του Πανεπιστημίου των Ορέων.

Το πρωτόκολλο συνεργασίας της 5ης Φεβρουαρίου, μεταξύ των εμπνευστών της σημαντικής αυτής πρωτοβουλίας και της Αυτοδιοίκησης υπογράφτηκε στην Ιερά Μονή του Βώσακου στο Ρέθυμνο, ενώ η Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου των Ορέων με επικεφαλής τον κ. Παλλήκαρη παρουσίασε τους σκοπούς του οράματός της αλλά και τις δράσεις του εγχειρήματος. Στην παρουσίαση συμμετείχαν εκτός από τον πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, ο καθηγητής Γενικής Ιατρικής Χρήστος Λιονής, ο επίκουρος καθηγητής Βιολογίας Στέργιος Πυρίντσος και ο επίκουρος καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημήτρης Κοργιόργας. Στη συνάντηση συμμετείχαν ακόμη αιρετοί αυτοδιοικητικοί, μέλη του Πανεπιστημίου των Ορέων, όλοι τους εθελοντές αλλά και πλήθος κόσμου.

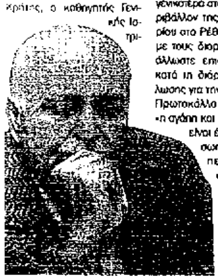

Ένας από τους ιδρυτές του εναλλακτικού Πανεπιστημίου είναι και ο κ. Γιάννης Παλλήκαρης

Μετά την υπογραφή του Πρωτοκόλλου, οι ομάδες εργασίας του Πανεπιστημίου των Ορέων επισκέφθηκαν τα Ζωνιανά, τα Λιβάδια, την Αξό και τη Σίβρυτο. Πιο συγκεκριμένα, στα Ζωνιανά, ο κ. Παλλήκαρης και ο κ. Λιονής παρουσίασαν τα αποτελέσματα της έρευνας και των μελετών που έχουν γίνει τα τελευταία πέντε χρόνια στην περιοχή, παρουσία γιατρών, φοιτητών, κοινωνικών φορέων αλλά και των κατοίκων του χωριού. Στα Λιβάδια, ομάδα πανεπιστημιακών και άλλων εθελοντών του Πανεπιστημίου των Ορέων είχαν ανοιχτή συζήτηση με τη νεολαία του χωριού. Στην εκδήλωση αυτή συμμετείχαν περισσότεροι από 100 νέοι, μαζί με γονείς αλλά και εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας. Στην Αξό, οι οφθαλμίατροι των Ορέων με επικεφαλής τον επίκουρο καθηγητή Οφθαλμολογίας Ευστάθιο Δετοράκη, εξέτασαν ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων της, ενώ στη Σίβρυτο, ο κ. Πυρίντσος μαζί με εθελοντές, επισκέφθηκαν τα μέλη του Συνεταιρισμού Ρίγανης και Αρωματικών Φυτών Κρήτης, με τα οποία και συζήτησαν θέματα που αφορούν σε γενικότερα στα φυτά και το περιβάλλον της επαρχίας Αμαρίου στο Ρέθυμνο. Σύμφωνα με τους διοργανωτές, όπως άλλωστε επισημάνθηκε και κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης για την υπογραφή του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας «η αγάπη και η ευγνωμοσύνη είναι έκδηλη στα πρόσωπα και τις συμπεριφορές των αποκλεισμένων στα ορεινά, κατοίκων της Κρήτης, και αυτό οπλίζει τις ψυχές των μελών - εθελοντών του Πανεπιστημίου των Ορέων».

Η απήχηση που έχουν οι δράσεις των μελών του Πανεπιστημίου των Ορέων, στον αγροτικό πληθυσμό, στον οποίο και απευθύνονται, είναι εντυπωσιακή

Η διακήρυξη του νέου κινήματος

Στο κείμενο της Διακήρυξης του Πανεπιστημίου των Ορέων περιγράφεται αναλυτικά, η μέθοδος που ακολουθείται για την επίτευξη των στόχων του εναλλακτικού πανεπιστημίου. Έτσι, όπως επισημαίνεται στο κείμενο: «Η επίτευξη των στόχων θα γίνει με το διάλογο και το συγκερασμό της βιωματικής με την επιστημονική γνώση από τους ανθρώπους που την υπηρετούν ένθεν και ένθεν, τόσο εντός όσο και εκτός των πανεπιστημίων, στο χώρο της πρωτογενούς παραγωγής. Θα γίνει με την ως προς κάθε επίπεδο επιστημονική υποστήριξη ενεργειών σε κύριους τομείς παρέμβασης και πιο συγκεκριμένα στα πεδία της οικονομίας, της παιδείας, του πολιτισμού και της υγείας. Θα γίνει με τη "διδασκαλία της παιδείας", της ελάσσωσης αναγκαίας κατανάλωσης και της απεξάρτησης από το πλαστικό χρήμα. Θα γίνει με τη δημιουργία πολιτιστικών και εικαστικών δρωμένων στη βάση του εθελοντισμού στις ορεινές αλλά και τις κοινωνικά αποκλεισμένες περιοχές».

Το φυλλάδιο του Πανεπιστημίου των Ορέων όπου περιγράφονται αναλυτικά οι στόχοι και η φιλοσοφία του

Στο ίδιο κείμενο υπογραμμίζονται ακόμη τα εξής: «Καθίσταται σαφές ότι το Πανεπιστήμιο των Ορέων αρδεύεται από τη βιωματική διάσταση της γνώσης, ενώ επενδύει στη διαθεματικότητα και προϋποθέτει τόσο την αλληλοδιδακτική προσέγγιση όσο και τη δυναμική αλληλεπίδραση όλων των δρώντων προσώπων και κοινωνικών υποκειμένων. Εδράζεται στη δημιουργία μιας εμπράγματης κοινότητας, η οποία αρδεύεται με τη σειρά της από τη συν-βιωματική παιδείας, μέσα από τη συνθήκη της δυναμικής αλληλεπίδρασης και αποσκοπεί στο να δημιουργήσει κοινωνικές γέφυρες και να ελαχιστοποιήσει τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη φτώχεια και την παραβατικότητα, φαινόμενα συγχρονικά της εποχής μας. Κονταλογίς το Πανεπιστήμιο των Ορέων αποτελεί το εγχείρημα συγκρότησης μιας δυναμικής κοινότητας ερευνητών, πανεπιστημιακών, κοινωνικών εταίρων και πολιτών της ορεινής περιφέρειας που γνώσια αλληλεπιδρούν και αμοιβαία μαθαίνουν. Το Πανεπιστήμιο των Ορέων αναδεικνύεται ως αποστολή και κατατείνει στη φιλοσοφία ενός υφιστάμενου πραγματικού Πανεπιστημίου. Θεσπίζεται ωστόσο ως Πανεπιστήμιο έξω από πανεπιστημιακό κτίριο, που θα δραστηριοποιείται στις παρυφές των ορεινών και αποκλεισμένων οικισμών, μέσα στην καρδιά της κάθε τοπικής κοινωνίας».

Η διαδρομή των Ορέων

2008

- 18 **Ιανουαρίου στο Μυλοπόταμο:** Παρουσίαση, συζήτηση της ιδέας του Πανεπιστημίου των Ορέων
- 19 **Ιουνίου στο Οροπέδιο Λασιθίου:** Αναζήτηση νέου ρόλου ενός εναλλακτικού Πανεπιστημίου μέσα στην κοινωνία
- 27 **Σεπτεμβρίου στον Ομαλό:** Υπογραφή Διακήρυξης του Καταστατικού
- 19 **Οκτωβρίου στο Ψυχρό:** Επαφή με τοπικούς φορείς και Καμπάνειο Ίδρυμα

2009

- 31 **Ιανουαρίου στην Αξό:** Διάλεξη του καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και διευθυντή του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης κ. Ν. Σταμπολίδη
- 13 **Φεβρουαρίου στην Κράσι:** εκπαιδευτική παρέμβαση
- 21 **Απριλίου στις Βούτες:** Συνάντηση Εκτελεστικής Επιτροπής. Νέοι στόχοι
- 13-15 **Μαΐου στην Κάντανο:** Επίσκεψη Κινητής Οφθαλμολογικής Ομάδας
- 10 **Ιουλίου στις Βούτες:** Συνάντηση και Δημιουργία της Οικονομικής Επιτροπής
- 11 **Ιουλίου στη Σύρο:** Παρουσίαση του Πανεπιστημίου των Ορέων σε σεμινάριο Επιστημονικού και Μορφωτικού Ιδρύματος Κυκλάδων
- 17 **Ιουλίου στο Σέλινο:** Αναβίωση πανηγυριού Αγίας Μαρίνας
- 21 **Ιουλίου στα Καλέσα:** Οφθαλμολογική εξέταση των κατοίκων της περιοχής
- 7 **Αυγούστου στο Ψυχρό:** Συμμετοχή με ομιλία στο 15ο Συνέδριο Κρητών Σπουδαστών
- 21 **Αυγούστου στον Αλμυρό:** Οφθαλμολογική εξέταση κατοίκων της περιοχής
- 27 **Αυγούστου στο Ψυχρό:** Παρουσίαση της Μουσικής Ακαδημίας «Η Ρέα»
- 29-31 **Σεπτεμβρίου στα Σφακιά:** Συζήτηση με τοπικούς φορείς για την αναβίωση της παραδοσιακής παραγωγής της γραβιέρας της τρύπας
- 18 **Οκτωβρίου στην Ανώπολη Σφακίων:** προπαρασκευαστική συνάντηση για το Παραδοσιακό Τυροκομείο
- 8 **Δεκεμβρίου στο Ηράκλειο:** Συνάντηση ομάδας για την καταγραφή Κρητικής Ντοπιολαλιάς

2010

- 2 **Φεβρουαρίου στα Ανώγεια:** Διάλεξη καθηγητή Γ. Παυλίδη με θέμα «Δυσλεξία - θείο δώρο, μαθησιακές δυσκολίες, διάσπαση προσοχής»
- 21 **Μαρτίου στο Τυμπάκι:** Θεατρική παράσταση «Ο Μικρός πρίγκιπας»
- 18 **Απριλίου στα Σφακιά:** Παρουσίαση μελέτης αυτόνομου Ηλιακού Τυροκομείου
- 2 **Ιουνίου στο Ηράκλειο:** Εργαστήριο «Η ανάπτυξη του Πανεπιστημίου των Ορέων στην Κρήτη» με τη συμμετοχή φορέων από το Πανεπιστήμιο των Ορέων, το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Leiden της Ολλανδίας
- 28 **Αυγούστου στο Λουτρό:** Συνάντηση με το Σύνδεσμο Ελληνικής Κτηνοτροφίας για επικείμενη συνεργασία
- 22 **Οκτωβρίου στην Κράσι:** Αλληλοδιδασκαλία μαθητών πόλεως και περιφέρειας στο πλαίσιο της 65ης Συνόδου των πρυτάνεων
- 30 **Οκτωβρίου στο Ρέθυμνο:** Στο πλαίσιο της 65ης Συνόδου των πρυτάνεων διοργανώθηκε παράλληλα πρόγραμμα για τις συζύγους των πρυτάνεων και αντιπρυτάνεων
- 27 **Δεκεμβρίου στο Ηράκλειο:** Απολογισμός 2010, πρόγραμμα για νέες δράσεις

2011

- 25 **Ιανουαρίου στις Βούτες:** Συνάντηση με σκοπό την υποστήριξη των σχολείων των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών
- 5 **Φεβρουαρίου στο Βώσακο:** Συνάντηση με περιφερειάρχη - αντιπεριφερειάρχες και δημάρχους στην Ιερά Μονή Βωσάκου

Πανεπιστημιακοί και εθελοντές με τις δράσεις τους φροντίζουν τους κατοίκους των ορεινών περιοχών της Κρήτης, ανεξάρτητα από την ηλικία τους

Φιλοσοφία και αποστολή μιας πρωτοβουλίας

Με κεντρικό σύνθημα «Συν-βιωματική παιδεία» και «Γίνε υποστηρικτής, γίνε Ορέας», οι αυτουργοί του Πανεπιστημίου των Ορέων έχουν θέσει συγκεκριμένους στόχους στην αποστολή τους, η οποία διέπεται από εκπαιδευτικού χαρακτήρα φιλοσοφία.

Για αυτήν ακριβώς τη φιλοσοφία του Πανεπιστημίου των Ορέων, οι δημιουργοί του υπογραμμίζουν: «Οι σύγχρονες κοινωνίες αποτελούνται από κοινωνίες πόλεων, στις οποίες η περιφέρεια και κυρίως οι αποκλεισμένες ομάδες συρρικνώνονται, και οδηγούνται σε ακόμη μεγαλύτερο κοινωνικό αποκλεισμό. Μέσα απ' αυτή την ιδιότυπη, μη βιωματική πολιτισμική μετάλλαξη, προωθούνται τα αξιώματα του ψυχρού επιπέδου πολιτισμού της τηλεόρασης και του πλαστικού χρήματος, ενώ επέρχεται και η συνεπακόλουθη εξάρτηση και εργασιακή υποθήκη των κατοίκων της. Όλα αυτά σε συνδυασμό με την αψυλόγιστη εξάντληση των φυσικών πόρων και την ταύτιση της έννοιας και ποιότητας ζωής με την υλική ευμάρεια και τον ελεύθερο χρόνο που διατίθεται στην ψυχαγωγία, οικοδομείται μια σαθρή ιεράρχηση προτεραιοτήτων και απαξιώνονται τα ιδεώδες της παιδείας».

Ένας από τους στόχους του Πανεπιστημίου των Ορέων είναι η προστασία του ανθρώπινου και φυσικού περιβάλλοντος

Ποια είναι όμως η αποστολή του εναλλακτικού Πανεπιστημίου; Οι εμπνευστές του επισημαίνουν: «Το Πανεπιστήμιο των Ορέων ξεκίνησε ύστερα από παροτρύνσεις, πρωτοβουλίες και ιδέες των ανθρώπων της Κρήτης. Πρωτοπόροι και οραματιστές είναι μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης, διανοούμενοι, φοιτητές, άνθρωποι της Πίστης και άνθρωποι που είναι δια βίου ερωτευμένοι με την Κρήτη. Η βιωματική γνώση ήδη εξαφανίζεται κάτω από τα στατιστικά δεδομένα της επιστήμης, όπου η πληροφοριακή ανακύκλωση μας έχει καταστήσει άνορθρους. Οι ορεινές περιοχές της Κρήτης έχουν ανάγκη για να αναπτυχθούν και από την συν-αρωγή της πανεπιστημιακής κοινότητας. Η ίδια η πανεπιστημιακή κοινότητα βγαίνει από τον ελεφάντινο πύργο της και προσεγγίζει τους ανθρώπους της υπαίθρου. Το σημείο συνάντησης των δύο αυτών τάσεων αυτά το Πανεπιστήμιο των Ορέων».

Οι στόχοι του είναι σαφείς και συγκεκριμένοι, και οι δράσεις του κινούνται στην κατεύθυνση της «αλλαγής πρότυπου ευημερίας - της προστασίας του ανθρώπινου και φυσικού περιβάλλοντος - της απόρριψης του υπερκαταναλωτισμού και του ακραίου ατομικισμού - της βιώσιμης ανάπτυξης με την ανάκτηση των χαμένων ανθρώπινων σχέσεων και την πολιτισμική ταυτότητα των μικρών κοινωνιών - της ενίσχυσης της παραδοσιακής οικονομίας με μοντέρνα εργαλεία διαχείρισης - της απόλειψης της παραβατικότητας - της απεξάρτησης από την οικονομία του δανεισμού και των επιδοτήσεων - του επαναπροσδιορισμού της ανθρώπινης ευτυχίας με ανθρώπινους δείκτες και όχι με εισοδηματικά δεδομένα - της ανάκτησης του κατά κεφαλήν εισοδήματος ευτυχίας».